

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Затверджено
на засіданні приймальної комісії
Львівського національного університету
імені Івана Франка
24.04.2023 р. (протокол № 4)
Ректор

Володимир МЕЛЬНИК

ПРОГРАМА
фахового вступного випробовування
для здобуття освітнього ступеня магістра
(на основі попередньо здобутого ОКР «Спеціаліст» та ОС «Магістр»)

Спеціальність – 281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма – «Публічне адміністрування та управління бізнесом»,
«Публічне управління та адміністрування.
Управління персоналом в органах публічної влади та бізнес-структурах»,
«Публічне управління в галузі охорони здоров'я»

Програма фахового вступного випробування для здобуття освітнього ступеня магістра, спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» Освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування. Управління персоналом в органах публічної влади та бізнес-структурах» Освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування та управління бізнесом», Освітньо-професійної програми «Публічне управління в галузі охорони здоров'я» – Львів, ЛНУ ФУФБ, 2023. – 15 с.

Розробники:

Сташишин А.В., к.е.н., доцент, декан факультету управління фінансами та бізнесу;

Капленко Г.В., д.е.н., доцент, завідувачка кафедри економіки та публічного управління;

Комарницька Г.О., д.е.н., доцент, завідувачка кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом;

Пікулик О.І., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та публічного управління;

Решота О.А., к.держ.упр., доцент, доцент кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом.

АНОТАЦІЯ

Приєм абітурієнтів, які мають диплом спеціаліста та/або магістра для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» (Освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування. Управління персоналом в органах публічної влади та бізнес-структурах», Освітньо-професійної програми «Публічне адміністрування та управління бізнесом», Освітньо-професійної програми «Публічне управління в галузі охорони здоров'я»), проводиться за результатами фахових вступних випробувань. Вони відбуватимуться у формі тестів з основ економіки, держави і права.

Навчальна дисципліна «ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ»

Тема 1. ЕКОНОМІЧНА НАУКА

Зародження економічної науки. Предмет і об'єкт економічних досліджень. Потреби і ресурси. Економічні суб'єкти.

Економічна наука та її складові. Макроекономіка і мікроекономіка. Функції економічної науки. Закони і категорії економічної науки.

Методи економічного дослідження. Економічне моделювання. Економічне сприйняття. Економічні показники.

Позитивна і нормативна економіка. Економічна наука і економічна політика. Цілі економічної політики.

Тема 2. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ

Економічні потреби як основа мотивації діяльності людини. Класифікація і розвиток економічних потреб. Безмежність потреб.

Потреби та економічні інтереси. Класифікація і взаємодія економічних інтересів.

Економічні ресурси. Обмеженість ресурсів. Відтворювані і невідтворювані ресурси.

Процес виробництва. Праця. Засоби праці. Продукт. Технологічні способи виробництва. Економічне зростання.

Крива виробничих можливостей. Альтернативна вартість. Закон спадної віддачі.

Тема 3. ФОРМА ВИРОБНИЦТВА ТА ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА

Суть та генезис товарної форми виробництва. Натуральна форма виробництва. Причини виникнення і розвитку товарного виробництва та його види. Продукт виробництва як товар. Види цін та їхні функції.

Суть та функції грошей. Етапи їх еволюції. Функції грошей. Кількість грошей в обігу. Суть, структура та види грошових систем. Демонетизація золота.

Економічна система. Суть та механізми економічної системи. Типізація економічних систем. Власність, її об'єкти та суб'єкти. Права власності. Історичні типи, види і форми власності. Тенденції у розвитку відносин власності;

Тема 4. РИНКОВА ЕКОНОМІКА

Ринкова економіка як економічна система. Основні принципи організації ринкової економіки. Моделі ринкової економіки. Модель кругопотоку ресурсів, продуктів і доходів у ринковій економіці.

Зміст, функції та види ринків. Суть та функції ринку. Види ринків. Ринок товарів і послуг. Ринки ресурсів. Ринок праці. Ринок природних ресурсів. Фінансові ринки. Кредитний ринок. Ринок цінних паперів. Інші сегменти національного ринку.

Інфраструктура ринкової економіки. Елементи інфраструктури товарного ринку. Товарна біржа. Фондова біржа. Біржа праці. Фінансові посередники.

Банківська система. Небанківські фінансові інститути. Формування ринкової інфраструктури в Україні.

Ринкові структури та їхні ознаки. Типи ринкових структур. Досконала конкуренція. Ефективність ринкового середовища за досконалої конкуренції. Монополія та її різновиди. Поведінка монополії. Основні ознаки олігополії. Монополістична конкуренція. Показники рівня монополізації ринку. Антимонопольне законодавство.

Тема 5. РИНКОВИЙ МЕХАНІЗМ

Попит і пропозиція та їх визначники. Попит і його види. Шкала і крива попиту. Закон попиту. Визначники попиту. Рух по кривій попиту та її переміщення. Пропозиція і її види. Шкала та крива пропозиції. Закон пропозиції. Визначники пропозиції. Рух по кривій пропозиції та її переміщення.

Сутність та дія ринкового механізму. Взаємодія попиту і пропозиції. Рівноважна ціна і кількість. Державне регулювання цін. Максимальні і мінімальні ціни.

Переваги і недоліки ринкового механізму. Розв'язання ринком основних проблем організації національної економіки. Слабини ринкового механізму. Необхідність державного регулювання економіки.

Тема 6. ЕКОНОМІЧНА РОЛЬ ДЕРЖАВИ

Держава як економічний суб'єкт. Економічні функції держави. Забезпечення правової бази. Захист конкуренції і антимонопольна політика. Перерозподіл ресурсів.

Перерозподіл доходів. Державний сектор в економіці. Блага громадського вжитку. Державне регулювання економіки.

Державні фінанси. Фінансова система держави. Державний бюджет. Податки та їхні види. Видатки державного бюджету. Дефіцит державного бюджету. Державний борг. Крива Лаффера.

Правові, адміністративні і економічні методи регулювання економіки. Напрями державного регулювання економіки. Економічні функції держави в перехідній економіці.

Тема 7. ЕКОНОМІКА ДОМОГОСПОДАРСТВА

Домогосподарство як економічний суб'єкт. Доходи домогосподарства у традиційній економіці. Матеріальне самозабезпечення сім'ї. Елементи традиційного господарства в Україні. Домогосподарство і його функції в ринковій економіці.

Принципи формування доходів у ринковій економіці. Функціональний розподіл доходів. Диференціація доходів домогосподарства. Крива Лоренца. Бідність і багатство.

Споживання домогосподарств. Чинники споживання. Особисті заощадження. Вибір заощадника активу.

Економічна нерівність і політика соціального захисту населення.

Тема 8. ФІРМА ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ СУБ'ЄКТ

Підприємство як економічний суб'єкт. Види підприємств за розміром. Чинники, що визначають розміри підприємств. Управління підприємством. Організація виробництва. Виробнича і соціальна інфраструктура.

Організаційно-правові форми підприємств. Переваги і недоліки одноосібного володіння. Переваги і недоліки партнерства. Акціонерні товариства.

Підприємництво як особливий фактор виробництва. Підприємництво в економіці України.

Капітал підприємства. Основний і оборотний капітал підприємства. Фізичне і моральне зношення основного капіталу. Амортизація.

Витрати і прибуток фірми. Класифікація витрат. Рівень (норма) прибутку. Інноваційні процеси на підприємстві. Підприємницька діяльність. Функції підприємництва.

Тема 9. НАЦІОНАЛЬНІ РАХУНКИ

Необхідність національного рахівництва. Система національних рахунків. Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП.

Номінальний і реальний ВВП. Поточні і постійні ціни. Темпи приросту реального ВВП.

Показники рівня зайнятості. Зайняті і безробітні. Рівень безробіття. Коефіцієнт участі в робочій силі.

Показники рівня цін. Індекс споживчих цін. Дефлятор ВВП.

Показники зовнішньоекономічної діяльності держави. Платіжний баланс та його статті.

Тема 10. ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ. СУКУПНИЙ ПОПИТ І СУКУПНА ПРОПОЗИЦІЯ

Економічний потенціал суспільства. Виробництво національного продукту і його фактори. Показники використання основних факторів виробництва. Чинники, що визначають величину національного продукту країни.

Реалізація національного продукту. Сукупні видатки і їх складові. Сукупний попит. Крива сукупного попиту. Нецінові чинники сукупного попиту.

Сукупна пропозиція. Нецінові чинники сукупної пропозиції.

Макроекономічна рівновага. Збурення сукупного попиту і відновлення рівноваги. Збурення сукупної пропозиції і відновлення рівноваги.

Економічне зростання. Погляди на економічне зростання. Фактори економічного зростання. Типи економічного зростання.

Інвестиції і їх роль у економіці. Структура інвестування. Нестабільність інвестицій.

Економічний розвиток і його рівень. Економічне зростання у розвинутих країнах і країнах, що розвиваються. Особливості економічного розвитку України.

Тема 11. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ПОДОЛАННЯ

Основні прояви макроекономічної нестабільності. Економічні коливання. Фази ділового циклу. Причини економічних коливань.

Зайнятість і безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Причини безробіття. Соціально-економічні втрати від безробіття. Природна норма безробіття. Рівень безробіття в різних країнах.

Суть інфляції та її види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Причини інфляції. Методи боротьби з інфляцією.

Можливості впливу держави на загальний стан економіки. Суть, завдання і види стабілізаційної політики.

Фіскальна політика та її основні знаряддя.

Суть монетарної (грошової) політики. Центральний банк і його функції. Знаряддя монетарної політики: норма резервування, облікова ставка, операції на відкритому ринку.

Особливості стабілізаційної політики в Україні.

Тема 12. НАЦІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА У СВІТОВОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Національна економіка у міжнародному поділі праці. Основні форми міжнародних економічних відносин. Зовнішня торгівля та її показники. Міграція праці. Міграція капіталу. Прямі та портфельні інвестиції. Валютні відносини. Схема кругообігу для змішаної відкритої економіки.

Міжнародні економічні організації та інститути. Світова організація торгівлі. Економічні підрозділи ООН. Міжнародний валютний фонд. Світовий банк. Міжнародна асоціація розвитку. Міжнародна фінансова корпорація. Багатостороннє агентство з гарантування інвестицій. Європейські економічні інститути. Економічна інтеграція.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник : у 2 кн./ С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В.Грабинська та ін.; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. – Л. : Апріорі, 2017. – Кн.1: Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка. 567 с.
2. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 688 с.
3. Горлач М.І., Соколов М.О., Климов М.І., Лисенко С.Ф. Економічна теорія: підручник для вищої школи / За заг.ред. проф.Соколова М.О. – К.: Центр навчальної літератури. 2019. 532 с.
4. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність: підручник / [Е. М. Забарна та ін.] ; Одес. нац. політехн. ін-т. - Херсон : ОЛДІ-плюс. 2020. 411 с.
5. Економічна теорія: навч. посіб. / За ред. М. М. Теліщука / Університет ДФС України. Ірпінь, 2020. 544 с.

6. Економічна теорія: навч. посіб. / Л.С. Томашик, О.О. Перепьолкіна, Б.М. Шевчик, О.О. Сухий, О.Р. Зав'ялова; Центр. спілка спожив. т-в України, Львів. торг.-екон. ун-т. - Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. - 263 с.
7. Економічна теорія: навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л.С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
8. Економічна теорія: навч. посіб. / уклад.: Бойда С. В., Колосінська М. І., Белей С. І. ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. - Чернівці : ЧНУ : Рута, 2021. 199 с.
9. Економічна теорія: навч. посібник для студентів спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємство, торгівля та біржова діяльність / За ред. С.І. Архієреєва. - Харків: НТУ «ХП», 2020. 230 с.
10. Економічна теорія: підручник / [В. П. Якобчук та ін.; під заг. ред. В. П. Якобчук] ; Житомир. нац. агрокол. ун-т. - Київ : Ліра-К, 2020. 449с.
11. Економічна теорія: підручник / [О. М. Головченко та ін.]; за заг. ред. канд. юрид. наук А. О. Шелехова. - Одеса: Букаєв Вадим Вікторович [вид.], 2018. 159с.
12. Економічна теорія: підручник / В.Г. Чепінога. К.: Видавництво Юрінком Інтер, 2019. 656 с.
13. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608с.
14. Економічна теорія: посібник / За заг. ред. В.І. Сідорова, Є.М. Воробйова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2019. 464 с.
15. Економічна теорія: тенденції та розвиток системи економічних ідей: [колект.] монографія / [Е. М. Забарна та ін.]; за заг. ред. д-ра екон. наук Е. М. Забарної; Одес. нац. політехн. ун-т. - Одеса: Астропринт. 2018. 388 с.
16. Марченко О. С. Економічна теорія: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 131 с.
17. Несененко П. П., Артеменко О. А. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. Одеса: ОНЕУ, 2017. 325 с
18. Основи економічних знань: підручник / [А.С. Лобанова та ін.]; / за ред. професора, доктора соціологічних наук А.С.Лобанової. Київ: Вид-во «Каравела», 2020.392с.
19. Основи економічної теорії (для управлінців): навч. посіб. / Ю. Є. Петруня, В. Ю. Петруня, Н. С. Ковтун ; Ун-т мит. справи та фінансів. - Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2021. 130 с.
20. Основи економічної теорії: курс лекцій / І. В. Кокарев. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 220 с.
21. Отрошко О.В. Основи економічної теорії: підручник / О.В.Отрошко. - К.: Знання, 2018. 325с.
22. Скорик Г. І. Вступ до макро- і мікроекономіки: навч. посіб. / Г. І. Скорик, М. Б. Швецова, П. І. Стецюк; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - 2-ге вид. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2019. 163 с.

23. Уразов А.У. Основи економічної теорії: навч. посіб. /А.У.Уразов, І.В.Саух, О.І.Вікарчук. К.: Центр навчальної літератури. 2017. 321с.
24. Чепінога В. Г. Основи економічної теорії: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 240 с.

Навчальна дисципліна «ОСНОВИ ДЕРЖАВИ І ПРАВА»

Тема 1. Теорія держави і права

Загальне поняття, предмет, методологія та функції теорії держави і права, її практична значущість. Методологія дослідження держави і права.

Основні теорії походження держави. Загальні закономірності виникнення держави. Сутність та основні риси держави.

Теорія сучасної держави. Держава та громадянське суспільство. Тип і функції держави – основні характеристики соціальної сутності держави. Форми держави.

Сучасні підходи до вивчення держави. Поняття, види і форми державно-територіального устрою. Поняття і види форм державного режиму. Механізм та апарат держави.

Політична система суспільства та держава. Держава, право та особа. Правова сутність та характерні ознаки правової держави. Поняття, походження права, сучасне праворозуміння. Соціальна цінність, принципи та функції права. Загальні принципи права та правова доктрина як джерела права. Норми права в системі нормативного регулювання. Форми (джерела) права. Правоутворення. Правова система, система права та система законодавства. Систематизація нормативно-правових актів. Реалізація права. Тлумачення правових норм. Законність і правопорядок. Правомірна поведінка. Юридична відповідальність. Правосвідомість і правова культура. Правові відносини. Правове регулювання суспільних відносин та його механізм.

Тема 2. Конституційне право України

Конституційне право України як провідна галузь національного права України. Конституційне право України як юридична наука та навчальна дисципліна. Конституція та конституціоналізм в Україні.

Основи конституційного ладу України. Основи конституційно-правового статусу людини й громадянина в Україні. Конституційні права, свободи та обов'язки громадян України. Народне волевиявлення в Україні. Вибори. Референдум.

Законодавча влада в Україні. Конституційно-правовий статус народного депутата. Президент України в системі органів державної влади України. Кабінет Міністрів та інші органи виконавчої влади України. Конституційний Суд України. Органи правосуддя і прокуратури в Україні. Конституційні основи територіального устрою України. Місцеве самоврядування в Україні. Конституційно-правові основи національної безпеки і оборони України. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. Народовладдя в Україні та різновиди його здійснення. Виборче право та виборча система в Україні. Принципи виборчого права та види виборів в Україні. Законодавство про вибори і референдуми в Україні.

Тема 3. Адміністративне право України

Джерела адміністративного права. Громадяни як суб'єкти адміністративного права. Об'єднання громадян – учасник адміністративно-правових відносин. Органи виконавчої влади.

Державні службовці.

Форми і методи державного управління.

Акти органів виконавчої влади. Адміністративно-правові режими.

Загальні засади адміністративної відповідальності. Адміністративне правопорушення за законодавством України. Адміністративні стягнення. Проведення у справах про адміністративні правопорушення. Адміністративно-правові заходи боротьби з корупцією. Законність і дисципліна у сфері виконавчої влади.

Організаційно-правові проблеми запровадження в Україні адміністративної юстиції. Адміністративно-правові основи державного управління.

Тема 4. Трудове право

Поняття, система та джерела трудового права України. Суб'єкти трудових правовідносин. Поняття, сторони, зміст колективного договору. Трудовий договір. Види трудового договору. Порядок прийому на роботу. Трудові книжки та порядок їх ведення.

Правове регулювання робочого часу. Правове регулювання часу відпочинку. Правове регулювання оплати праці. Поняття трудової дисципліни та методи її забезпечення. Дисциплінарна відповідальність: поняття, правові умови та підстави. Внутрішній трудовий розпорядок. Основні трудові обов'язки сторін трудових правовідносин.

Матеріальна відповідальність: поняття, правові умови та підстави. Підстави та умови настання матеріальної відповідальності. Види матеріальної відповідальності. Колективна (бригадна) та особиста матеріальна відповідальність.

Трудові спори та порядок їх вирішення. Поняття і класифікація трудових спорів. Причини трудових спорів, принципи основні риси розгляду. Судовий порядок розгляду трудових спорів. Охорона праці. Правове регулювання охорони праці. Гарантії прав громадян на охорону праці. Організація охорони праці в державних органах влади та органах місцевого самоврядування.

Тема 5. Конституційно-правовий статус органів державної влади

Система органів державної влади в Україні. Конституційно-правовий статус та організаційна структура Верховної Ради України. Народний депутат України. Статус народного депутата. Прав народного депутата України. Компетенція Верховної ради України. Законодавчий процес. Уповноважений Верховної ради України з прав людини. Рахункова палата України. Конституційно-правовий статус та компетенція Президента України. Акти Президента України. Рада Національної безпеки і оборони України. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади: Кабінет Міністрів України, міністерства, державні комітети, державні агентства, центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом, місцеві державні адміністрації. Місцеве самоврядування.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // zakon.rada.gov.ua
2. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята 16 липня 1990 р. // zakon.rada.gov.ua
3. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк . Х. : Право, 2021. 392 с.
4. Адміністративне право України : підручник / І.Л. Бородин. К.: Алерта. 2019. 548 с.
5. Смолин Г. В., Туркот О. А., Хомко Л. В. Господарське право України. Загальна частина: підручник / за заг. ред. Г. В. Смолина. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 484 с.
6. Господарське право: підручник / В. С. Щербина. 6-те вид., переробл. і допов. К. : Юрінком Інтер, 2013. 636 с.
7. Загальна теорія держави і права: Підручник / Зайчук О. В. Київ: Юрінком Інтер 2016. 400 с.
8. Загальна теорія права. Посібник для підготовки до іспитів за новою програмою курсу. За загальною редакцією О.В. Петришина. Харків: Право, 2019. 172 с.
9. Конституційне право України : навч. посібник [для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання]. 2-е вид., перероб. і доп. / В. О. Боняк, В. А. Завгородній, А. В. Самотуга, Л. А. Філяніна. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 293 с.
10. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч- К82 ник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.
11. Правознавство : підручник / Г. І. Балюк Е. Ф. Демський, В. С. Ковальський [та ін .]; за відп. ред. О. В. Дзери.. К : Юрінком Інтер, 2018. 632 с.
12. Сімейне право: Підручник / О. В. Дзера, І.В. Боднар. К: Юрінком Інтер, 2018. 520 с.
13. Трудове право України: навчальний посібник / кол. авторів; за ред. В. О. Кучера. – Львів: ЛьвДУВС, 2017. 564 с.
14. Цивільне право України (загальна частина) (у схемах та таблицях): навчальний посібник / М. В. Парасюк, В. М. Парасюк, Н. М. Грабар. Львів: Растр7, 2020. 364 с.
15. Цивільне право України: підручник. 2-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах. / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.), Ч. 1. Загальна. К.: Видавництво Ліра-К, 2018. 736 с.
16. Цивільне процесуальне право України: підручник. Вид. 2-ге, переробл. та допов. : у 2 т. / за загальною ред. д.ю.н., професора, академіка М. М. Ясинка. Київ: Алерта, 2021. Т. 2. 572 с.